

אובאיטיס

אובאיטיס הינה מחלה דלקתית בחלקה הפנימי של העין.

מהי אובאיטיס?

עיניים אדומות ומודלקות הן תופעה נפוצה ומוכרת לכולנו בילדים ובמבוגרים. רב דלקות העיניים הינן חיצוניות, הן נגרמות ע"י וירוסים וחולפנות מעצמן גם ללא טיפול. ישנה קבוצה של מחלות עיניים דלקתיות מוכרת פחות הנקראת אובאיטיס ("דלקת הענביה"). אלו הן דלקות עיניים המערבות את החלקים הפנימיים של גלגל העין.

על אף שכיחותן של מחלות אלו נמוך יחסית (115-38 מקרים ל 100000 איש), מחלה זו עלולה לגרום, ללא טיפול מתאים, לנזקים בלתי הפיכים. הספרות המקצועית מדווחת כי 10%-15% ממקרי העיוורון בעולם המערבי הינם תוצאה של אובאיטיס וסיבוכיו (כגון קטרקט, גלאוקומה, פגיעה ברשתית) לכן אבחון מוקדם הינו קריטי להצלחת הטיפול. אובאיטיס הינה מחלה דלקתית בחלקה הפנימי של העין (אובאה) שעלולה להתפתח במוקדים שונים של העין ומסווגת לפי מוקדי הדלקת (חלק קדמי, אמצעי, אחורי או בכלל העין). המחלה עלולה להתפתח באחת מהעיניים או בשתיהן, ושכיחה יותר בקרב מבוגרים בעיקר בגילאי העבודה (20-65) ופחות שכיחה אצל ילדים.

הסימפטומים למחלה:

הסימפטומים העיקריים באובאיטיס הינם, רגישות לאור, סינוור (פוטופוביה), אודם בעין, כאבים ותיתכן אף הפרעה או ירידה בחדות הראיה. במקרים קיצוניים אובאיטיס עלולה לגרום אף לעיוורון ולכן עם הופעות התסמינים המתוארים, או חלקם, מומלץ להגיע לבירור מקצועי.

הסיבות למחלה:

הסיבות להתרחשות האובאיטיס אינן ברורות דיין, ומחולקת ל- 2 גורמים עיקריים:

אובאיטיס זיהומית – הנגרמת כתוצאה מחשיפה של העין לטפיל, נגיף וירוס וכדומה

אובאיטיס שלא על רקע זיהומי

שיכולה להיגרם על רקע של מחלות אוטואימוניות שונות (מצב בו המערכת החיסונית של הגוף תוקפת את הגוף עצמו), ביניהן: דלקות מפרקים, פסוריאזיס, מחלות מעי דלקתיות, טרשת נפוצה, זאבת, ועוד או כמחלה בפני עצמה ללא מחלות נלוות. האבחון יבדוק את סוג ומקור הדלקת, בהתאם לרקע האישי של כל חולה, ונעשה באמצעות בדיקות עיניים באמצעים שונים המדגימים את הימצאותה של הדלקת, את היקפה ומיקומה.

הטיפולים הקיימים למחלה:

בחירת הטיפול הרפואי מותאמת לסוג הדלקת, דלקת ממקור זיהומי תטופל לרוב ע"י טיפות עיניים ו/או אנטיביוטיקה. במידה ומדובר על מחלה שאינה על רקע זיהומי, אלא אוטואימוני, קיימים מגוון טיפולים הכוללים סטרואידים (טיפות, כדורים או הזרקות תוך עיניות), כמו כן במקרים חמורים יותר ניתן להשתמש בטיפולים אימונומודולטוריים (תרופות המווסתות או המדכאות את פעילות מערכת החיסון) על מנת לטפל בדלקת הסיסטמית שגרמת לאובאיטיס.

כיום ניתן לשקול גם טיפול בתרופות ביולוגיות (חלבון ספציפי המיוצר בתנאי מעבדה ובעל דמיון רב לחלבון הטבעי המיוצר בגוף האדם).

חשוב לבחור למטופל את הטיפול המתאים לו ביותר תוך התחשבות ברקע למחלה, המאפיינים הרפואיים ובהעדפותיו האישיות של המטופל בפרט.

כלל מטרת הטיפולים השונים היא להרגיע את התקף האובאיטיס, ובמידת האפשר למנוע את ההתקף העתידי. על מנת להבטיח את יעילות ובטיחות הטיפול לאורך זמן (שכן לעיתים התרופות הנלקחות לתקופות ממושכות), על הסובלים מאובאיטיס להקפיד על ביקורת קבועה אצל מומחה האובאיטיס, ומעקב בדיקות עיניים ע"פ המלצת הרופא המטפל.

חשוב לדעת כי לעיתים למרות שהאובאיטיס הינו על רקע של מחלה סיסטמית אחרת, יופיעו רק התסמינים הקשורים בעין, ועל כן מומלץ שבמקרים בהם המחלה חוזרת מספר פעמים להתייעץ

ולשתף את הרופא במידה ויש תסמינים שונים (כאבי גב ומפרקים, פריחה/פסוריאזיס, כאבי בטן ושלשולים), על מנת שמומחה האובאיטיס יוכל להפנות לבירור נוסף במקרה הצורך, שכן ייתכן שהתסמינים קשורים זה לזה.

חשוב לדעת כי במקרים בהם האובאיטיס מופיעה על רקע של מחלה אוטואימונית שונה, ינוהל התיק הרפואי במקביל ע"י מומחה האובאיטיס והראומטולוג (במקרה של מעורבות מחלת מפרקים).

כתבה: ד"ר ויקטוריה (ויקי) וישנבסקיה –דאי, מנהלת השירות לאונקולוגיה של העיניים, ומנהלת לשעבר של השירות למחלות עיניים דלקתיות, בי"ח שיבא תל השומר.